

Nr. 17 015 S 009 Hafsúlan**Reykur í vélarúmi**

Skipaskr.nr. 2511
Útgerð: Elding Hvalaskoðun Reykjavík ehf
Smíðaður: Noregi 1980, Trefjaplast.
Stærð: 181,9 brl. 169 bt.
Mesta lengd: 25 m Skráð lengd: 23,6 m
Breidd: 8,37 m Dýpt: 2,44 m
Vél: Yanmar (2), 736 kW, 2009.
Fjöldi skipverja: 4
Fjöldi farþega: 64

Hafsúlan©Vigfús Markússon

Gögn:

Lögregluskýrslur
Gögn RNSA

Lokaskýrsla afgreidd á fundi 9. október 2017 af Geirþrúði Alfreðsdóttur, Inga Tryggvasyni, Hilmari Snorrassyni og Hirti Emilssyni

Tilgangur þessarar skýrslu er ekki að skipta sök eða ábyrgð og skal henni ekki beitt sem sönnunargagn í dómsmáli.

Atvikalýsing:

Þann 14. febrúar 2017 var Hafsúlan á siglingu með farþega í hvalaskoðun á Faxaflóa. Veður: SV 3-5 m/s

Tilkynnt var til Vaktstöðvar siglinga (VSS) um mögulegan eld í skipinu og voru björgunarsveitir kallaðar út. Björgunarskipin Gróa Pétursdóttir og Ásgrímur S Björnsson fóru til móts við skipið og þyrla Landhelgisgæslunnar var send með reykkafera frá Slökkviliði höfuðborgarsvæðisins.

Þegar tilkynningin barst til VSS var búið að ferja alla farþegana 64 talsins yfir í hvalaskoðunarbatinn Eldey. Eftir að Eldey hafði farið til hafnar með farþegana fór hún aftur út og dró Hafsúluna til hafnar í Reykjavík.

Við rannsókn kom fram:

- að Hafsúlan er tvíbytna með tveimur aðalvélum í tveimur aðskildum vélarúmum;
- að gúmmítengi milli driföxuls og vélar fyrir stjórnborðs aðalvél hafði rifnað í sundur og við það kom mikill reykur sem fyllti vélarúmið;
- að vélstjórinn varð var við titring frá

Rifið tengið frá stb aðalvél

vélunum og var að athuga með það þegar hann sá reykinn í stb. vélarrúmi. Fyrstu viðbrögð hans voru að hleypa af öllum þremur slökkvikerfunum á bæði vélarúmin og gírrýmið;

- að ræsingin fyrir slökkvikerfið var á þremur stöðum, fyrir hvort vélarúm og gírrými. Efnið á slökkvikerfinu var af gerðinni Novec 1230;
- að strax þegar vart var við reykinn gaf skipstjóri skipun um að allir farþegar færu fram í stefni skipsins. Skömmu seinna voru þeir fluttir yfir í farþegaskipið Eldey og með þeim fóru tveir hásetar af Hafsúlunni;
- að þegar slökkvimiðlinum var hleypt á stöðvuðust báðar aðalvélar skipsins og það varð rafmagnslaust;
- að brunaviðvörðunarkerfi skipsins, sem var af gerðinni A/S Signalco, var ekki farið í gang þegar vélstjórinn uppgötvaði reykinn. Í vélarúmum voru hitaskynjarar og þurfti hitinn í þeim að fara upp fyrir 70°C til að gangsetja brunaviðvörðunarkerfið;
- að skipverjar gátu ekki gangsett ljósavél í bb vélarrúmi eða bb aðalvél þar sem ekki var hægt að loftræsta Novec 1230 slökkvimiðilinn vegna rafmagnsleysis;
- að skipið var ekki búíð reykköfunartækjum fyrir skipverja þar sem ekki er gerð krafa um það fyrir gömul farþegaskip undir 24 m að lengd. Tveir reykkafarar frá Slökkviliði höfuðborgarsvæðisins könnuðu aðstæður í vélarúminu og gengu úr skugga um að ekki væri laus eldur;
- að gúmmítengið við aðalvélinu var framleitt af Vulkan árið 2009. Einnig var skipt um tengið á bb vélinni þar sem það var jafn gamalt;
- að eftir atvikið setti útgerðin upp myndavélakerfi í vélarýmin og tengdi það varaafli ef skipið yrði rafmagnslaust;
- að fram kom hjá skipstjóra að eftir þessa reynslu væri það hans mat að það þyrfti tvo til viðbótar í áhöfn skipsins ef farþegar hefðu þurft að yfirgefa skipið í gúmmíbjörgunarbáta;
- að nýliðafræðsla var viðhöfð hjá útgerðinni.

Nefndarálit:

Orsök atviksins var að tengi við aðra aðalvélinu rifnaði og myndaðist við það mikill reykur.

Tillaga í öryggisátt:

Nefndin leggur til að reglur verði settar um reykköfunarbúnað í gömlum farþegaskipum undir 24 metrum að lengd.